

Under the Patronage of the Bishop of Limerick.

Section 4c: Gaeilge

*This is a working document that is being developed by the School Community.
It is constantly reviewed at Staff Meetings, on Curriculum in-service and SDP days
It is the process by which we educate our children in St. Paul's N.S.*

Contents:

1. [Plean](#)
2. [Feidhmeanna Teanga](#)
3. [Feidhmeanna Teanga don gClós](#)
4. [Foclóir](#)
5. [Rannta/Filíocht](#)
6. [Gramadach](#)
7. [Ceisteanna](#)
8. [Lipéid don Seomra Ranga](#)

Réamhráiteas

(a) Conas a cuireadh an plean le chéile agus cé bhí páirteach ann?

Chuir foireann na scoile an plean seo le chéile ó bhliain 2003/04 go 2007. Tharla sé seo ar laethanta churclaim, crúinniú múinteoirí agus cuairteanna ó chuiditheoirí. Chuaigh múinteoirí áirithe go dtí scoileanna lán gaelacha sa chathair.

(b) Cén fáth go bhfuil gá leis an bplean seo?

Chun cabhrú linn an curaclam a chur i bhfeidhm

I dtreo is go mbeidh leanúnachas ó rang go rang

Cur Chuige Cumarsáideachá chur i bhfeidhm sa scoil

Chun béim a chur ar gnéithe áirithe den Ghaeilge m.sh: Éisteacht, cluichí, labhairt na Gaeilge agus Seachtain na Gaeilge

Fís agus Aidhmeanna

(a) Fís – An plean i gcomhthéacs na scoile

- Dearcadh agus dea-nósanna na múinteoirí i leith na Gaeilge –m. sh. Baintear úsáid as an nGaeilge chomh minic agus is féidir i rith an lae
- Na páistí a spreagadh chun labhairt trí Ghaeilge chomh minic agus is féidir i rith an lae
- Go mbeidh tuiscint níos mó ag na bpáistí ar an gcultúr
- Go mbainfidh na páistí agus na múinteoirí úsáid as timpeallacht na scoile chun imeachtaí a bhaineann leis an dteanga agus an cultúr a mholadh – m.sh. feidhmeanna teanga, ceol, peil, iománaíocht, rince, tráth na gceist

(b) Aidhmeanna:

- úsáid na Gaeilge mar ghnáth-theanga chumarsáide a chur chun cinn
- dearcadh dearfach i leith na Gaeilge agus spéis agus dúil inti a chothú
- taitneamh a bheith le baint as foghlaim na Gaeilge
- cumas éisteachta agus labhartha an pháiste a fhorbairt agus a m(h)uinín chun an Ghaeilge a úsáid a chothú
- cumas léitheoireachta agus scríbhneoireachta an pháiste a chothú ag leibhéil a oireann dó/di féin agus don chineál scoile
- éisteacht, labhairt, léitheoireacht agus scríbhneoireacht a fhorbairt ar bhealach comhtháite
- feasacht teanga agus feasacht cultúir a chothú
- cúram a dhéanamh d'fhorbairt shóisialta, chognaíoch, mhothúchánach, shamhlaíoch agus aeistéitiúil an pháiste
- cur le líofacht, le cruinneas foghraíochta agus le saibhreas teanga an pháiste

Ábhar an Phlean

Tá an plean don Ghaeilge eagraithe faoi na ceannteidil seo leanas

1. Pleanáil don Churaclam

Curaclam na Gaeilge

- 1.1 Cur Chuige Cumarsáideach
- 1.2 Feidhmeanna teanga
- 1.3 Snáitheanna an Churaclaim
- 1.4 Comhtháthú na snáitheanna
- 1.5 Téamaí, straitéisí agus modhanna múinte
- 1.6 Gaeilge Neamhfhoirmiúil – úsáid na Gaeilge i rith an lae.

2. Pleanáil Eagraíochta

- 2.1 Pleanáil an mhúinteora
- 2.2 Áiseanna
- 2.3 Éagsúlacht cumais
- 2.4 Comhtháthú le hábhair eile
- 2.5 Measúnú
- 2.6 Obair bhaile
- 2.7 Forbairt foirne
- 2.8 Tuismitheoirí agus an Ghaeilge
- 2.9 Comhionannas

1. Curaclam na Gaeilge

1.1 Cur Chuige Cumarsáideach

- Déanann na múinteoirí iarracht úsáid a bhaint as an nGaeilge comh minic agus is féidir i rith an lae
- Déanann na múinteoirí iarracht úsáid a bhaint as an nGaeilge i rith ranganna eile m.sh treoracha a thabhairt san chorp oideachas, ealaíon srl
- Feidhmeanna teanga áirithe a mhúineadh do na páistí chun cumas a thabhairt dóibh an Ghaeilge a úsáid comh minic agus is féidir i rith an lae.

1.2 Feidhmeanna teanga

- Múineann na múinteoirí feidhmeanna teanga áirithe do ranganna áirithe. Tá na feidhmeanna teanga seo sa lárchuraclam na scoile seo.
- Faigheann gach mhúinteoir cóip den lárchuraclam seo

1.3 Snáitheanna an Churaclaim– Forbrófar na snáitheanna ar bhealach comhtháite ach luaitear anseo thíos na príomhghnéithe a bhaineann le gach snáithe.

(a) Éisteacht

- Éisteacht go neamhfhoirmiúil i rith an lae –
 - Sa rang/scoil – leis an múinteoir ranga agus múinteoirí eile, le daltaí eile, le amhráin agus rannta
- Éisteacht go foirmiúil i rith ceachta, m. sh. rainn, tascanna éisteachta – éist agus tarraing, dánta...

(b) Labhairt

- Labhairt go neamhfhoirmiúil chomh minic agus is féidir i rith an lae –
 - Sa rang/scoil – am lóin, treoracha, beannachtaí c/f feidhmeanna teanga sa lárchuraclam na scoile seo

- Labhairt go foirmiúil sa cheacht – páistí ag labhairt go simplí faoi na topaicí agus na téamaí a bhfuil spéis acu féin iontu mar atá léirithe sa lárchraclam na scoile seo

(c) Léitheoireacht

- Tá clár ullmhúcháin don léitheoireacht ann. Tosaíonn sé i ranganna naíonáin le scéalaíocht agus tosaíonn sé go foirmiúil i rang a haon m.sh. rainn, cluichí éisteachta, pictiúrleabhair, prionta Gaeilge sa timpeallacht
- Tús na léitheoireachta – Tosaíonn an léitheoireacht go foirmiúil i rang a dó. Tosaíonn an leitheoireacht go luath sa scoil in rang a haon mar bhíonn na páistí ag breathnú ar prionta Gaeilge sa timpeallacht, leabhair mhóra (Séideán Sí), leabhair bheaga (An Gúm, Siopa Leabhar), nuacht phearsanta...
- Scileanna léitheoireachta a fhorbairt – téacsanna agus tascanna léitheoireachta, m. sh. scéalta sna leabhair atá in úsáid, fíorleabhair, scríbhneoireacht an pháiste, dánta, rainn, amhráin, léigh agus tarraing pictiúr, cuir abairtí in ord, srl.

(d) Scríbhneoireacht

- Tús na scríbhneoireachta – Tosaíonn na páist sa scoil seo in rang a dó le cóipeáil frásaí agus abairtí bunaithe ar na téamaí, nuacht phearsanta, cártaí, srl. Beidh na páistí in ann an méid seo a sciobh as a stuaim féin
 - Rang II 4 líne
 - Rang III 6 líne
 - Rang IV 8 líne
 - Rang V 10 líne
 - Rang VI 12 líne
- Tascanna scríbhneoireachta – m. sh. ailt, scéalta, litir, cárta poist...
- Próiseas na scríbhneoireachta –
 - feabhas a chur ar iarrachtaí pearsanta
 - ceartú
 - foilsíú ó am go ham
 - litriú
 - gramadach

1.4 Comhtháthú na snáitheanna

- Déanfar na snáitheanna a chomhtháthú trí úsáid a bhaint as na topaice céanna. Cé go bhfuil sé i gceist an phríomhbhéim a bheith ar scil amháin i dtascanna áirithe, is fearr na scileanna go léir a chomhtháthú chomh fada agus is féidir, ag brath ar leibhéal teanga an pháiste.

1.5 Téamaí, straitéisí agus modhanna múinte

(a) Téamaí

- Tá na 12 téamaí luaithe sa churaclam. Tá na fo-théamaí do ranganna áirithe luaithe sa lárchuraclam na scoile seo.

(b) Straitéisí–

- Cluichí Teanga
- Tascanna agus Fadhbanna
- Drámaíocht
- Físeáin
- Scéalaíocht
- Filíocht
 - Rannta
 - Dánta
- Amhráin
- Rabhlóga
- Tomhais
- Seanfhocail

(c) Modhanna múinte

- An Modh Díreach
- Modh na Sraithe
- Modh na Lán Fhreagartha Gníomhaí
- An Modh Cioslabhartha
- An Modh Ciosamhairc
- Modh na Ráite

Gaeilge Neamhfhoirmiúil– úsáid na Gaeilge chomh minic agus is féidir i rith an lae

- Ócáidí rialta i rith an lae. Am rolla, mar shampla
- Teachtaireachtaí
- Bainisteoireacht ranga
- Prionta sa timpeallacht: féidearthachtaí – comharthaí
- Frása na seachtaine – a roghnú, a fhorbairt, a mhúineadh agus a úsáid. Cé atá freagrach as an bhfrása a roghnú gach seachtain? Déanann gach múinteoir a dhícheall frása na seachtaine a roghnú agus a chur i bhfeidhim in a rang féin. Beidh post b nua Ghaeilge comh luath agus is féidir; agus beidh an duine seo freagrach as an bhfrása a roghnógachseachtain.

SeachtainnaGaeilge–

- Sochraíoch an múinteoir le dualgais speisialta i bIplenáile churaclaim Gaeilge imeactaí chun seachtain na gaeilge a cheiliúradh mar shampla:
 - a. Cainteoirnaseachtaine
 - b. Céili
 - c. Sosgaelach do namúinteoirí
 - d. TráthnagCeist as Gaeilge

2. Pleanáil Eagraíochta

2.1 Pleanáil an mhúinteora

- Leanann an múinteoir na ceannteidil thuas nuair a bhíonn siad ag pleannáil a gcuid oibre.
- Scríobhfaidh na múinteoirí an obair atá déanta sa rang sa chúntas míosúil.

2.2 Áiseanna(Teicneolaíocht an eolais agus na cumarsáide san áireamh)

- Na háiseanna atá in úsáid ná: Treo Nua, *postaeir/cairteanna*, *leabhar ón Gúm*, *Siopa Leabhar*
- Tá na háiseanna ag gach múinteoir ina rang féin
- Ba mhaith linn leabhair léitheoireachta atá oiriúnach do leibhéal na páistí a fháil
- Teicneolaíocht an eolais

2.3 Éagsúlacht cumais

- Tá ar gach pháiste Gaeilge a fhoghlaim ach ní fhoghlaimíonn páistí ó tíortha i gcéin Gaeilge i.e. páistí ó tíortha eile nach bhfuil Béarla mar a theanga dúchais acu
- Tá díolúine ón nGaeilge ag na páistí seo: (*ciorclán 12/96.*)

2.4 Comhtháthú le hábhair eile

- Baineann na páistí úsáid as an gaeilge in ábhair eile m.sh i gcorp oideachais, drámaíocht, ceol, matamataic

2.5 Measúnú –

- Self-assessment
- Conferencing
- Portfolio Assessment (including e-portfolios)
- Concept Mapping
- Questioning
- Dírbhreathnú an mhúinteora
- Tascanna agus trialacha deartha ag an múinteoir
- Bailiúchán d’obair agus de thionscail an pháiste
- Drumcondra saGhaeilge, uaireanta
 - Shochraigh an fhoireann ag cruinniúfoirne 19ú MeánFómhair 2016 chun an scrúdúseo a thabhairtirithnambliana go ranganna a dó agus a cúig chun bunleibhéal an Ghaeligesascoilseo a fháilamach.

2.6 Obair bhaile

- Tugtar obair bhaile oiriúnach sa Ghaeilge do na páistí i ngach rang ó rang a II go rang VI. Tá polaisí obair bhaile forbartha againn sa scoil seo cheanna féin

2.7 Forbairt foirne

- Tá a lán taithí ag múinteoirí áirithe sa scoil seo do mhúineadh na Gaeilge agus tugann siad tacaíocht/comhairle do na múinteoirí eile sa scoil
- Tugann an príomhoide spreagadh do na múinteoirí go léir Gaeilge a labhairt le linn an lá scoile
- Bíonn cúrsaí Gaeilge le fáil laismuigh den scoil agus bíonn na billeoga le feiscint sa seomra foirne

2.8 Tuismitheoirí agus an Ghaeilge

- Is féidir leis an scoil eolais a chur ar fáil do na tuismitheoirí siúd a bhfuil fonn orthu tacú le foghlaim a gcuid páistí, m. sh. rannta/dánta/frásaí na seachtaine a chur website na scoile www.stpaulsdooradoyle.com
- Spreagann na múinteoirí na daltaí chun féachaint ar clár oiriúnacha ar TG4 m.sh. cluichí iománaíochta agus peil

2.9 Comhionannas

- Bíonn an seans chéanna ag gach dalta an Ghaeilge a fhoghlaim (exemptions see staff meeting notes below)

An tslat tomhais atá ag an scoil chun an plean a mheas:

Tá fhios againn go bhfuil an plean á chur i bhfeidhm sa scoil mar

- Leanann ullmhúchán an mhúinteora an plean
- Leantar na nósanna imeachta atá sa phlean

Beidh a fhios again gur comhlíonadh aidhmeanna an phlean ó na torthaí seo

- Aiseolasdearfach ón bhfoireann/ó dhaltai/ón bpobal/ó thuismitheoirí
- Aiseolas dearfach ó scoileanna dara leibhéal
- Tuairiscí ón gCigire/Tuairisc Scoile
- Páistí ag labhairt na Gaeilge lasmuigh de ranganna Gaeilge agus ag baint taitnimh aisti

Cur i bhfeidhm

(a) Rólanna agus freagracht

- Tá na múinteoirí go léir freagrach as an bplean a fhorbairt, a chur i bhfeidhm agus tuairisc a thabhairt air
- Beidh athbhreithniú déanta ar go minic ag cruinniú foirne, agus cruinniú áirithe leis an bpríomhoide agus múinteoirí le dualgais speisialta i bpleanáil churaclaim

(b) Spriocdhátaí leis an bplean a chur i bhfeidhm

- An spriocdháta ar a mbeidh an plean curtha i bhfeidhm ná Meán Fómhair 2007

Athbhreithniú

Caithfear an plean seo a athbhreithniú go rialta chun deimhin a dhéanamh de go bhfuil Curaclam na Gaeilge á cur i gcrích i gceart.

(a) Rólanna agus freagracht

- Beidh na daoine seo a leanas páirteach san athbhreithniú
 - Foireann teagaisc
 - Daltaí
 - Tuismitheoirí
 - Múinteoirí le dualgais speisialta i bpleanáil churaclaim scoile
 - Múinteoirí le dualgais speisialta i bpleanáil churaclaim Gaeilge (nuair atá an post sin ceadaithe)
 - Bord Bainistíochta/An Roinn
-
- *This plan was ratified by the staff on receipt of teachers' packs on June 2007*
 - *This plan was updated and entered into the school plan on 20th June 2007.*
 - *This plan will be communicated to staff at staff meetings and by distributing copies of the school plan*
-
- *This plan was reviewed by all staff over school year 2008/09 – Feidhmeanna Teanga, Foclóir, Rannta, Gramadach*
 - *This plan was reviewed by all staff during June 2009 – Gaeilge Neamhfhoirmiúil*
 - *This plan was discussed at the staff meeting on January 29th 2010 – imeachtaí i gcomhair seachtain na gaeilge; children with exemptions have to listen to the language but do not have to read or write it.*
 - *This policy was reviewed by all staff in October 2010 – Feidhmeanna Teanga*
 - *This policy was reviewed by all staff on 11th April 2011 – clár foghlamtha*
 - *This plan was discussed by all staff during Croke Park Hours on January 30th 2012 – comprehensions strategy in-service*
 - *This plan was reviewed by all staff over school year 2012/13 – Feidhmeanna Teanga, Foclóir, Rannta, Gramadach*
 - *This policy was discussed at the staff meeting on 3rd March 2014 – imeachtaí i gcomhair seachtain na gaeilge*
 - *This plan was discussed at the staff meeting on September 19th 2016 – cinneadh: Drumcondra sa Ghaeilge a thabhairt do ranganna a dó agus a cúig*
 - *This plan was discussed by all staff during Croke Park Hour October 24th 2016 – Drumcondra sa Ghaeilge*
 - *This plan was discussed at the staff meeting on January 23rd 2017–cinneadh: dáta don scrúdú Drumcondra; díospóid faoi Bua na Cainte & Bog Liom*
 - *This plan was discussed at the staff meeting on November 20th 2017 – feedback from review as follows: foclóir has very little changes; review of filíocht to be completed during an upcoming croke park hour*
 - *This plan was reviewed by all staff during Croke Park Hour 26th February 2018 – Filíocht*
 - *This policy was discussed at the staff meeting on 12th March 2018 – imeachtaí i gcomhair seachtain na gaeilge*
 - *This policy was discussed at the staff meeting on 15th October 2018 – SSE Targets identified for the school year 2018/19*
 - *This plan was discussed at our staff meeting on January 28th 2019 –update on current status of SIP targets for school year 2018-19 and plan to complete same*
 - *This plan was discussed at our staff meeting on January 28th 2019 –selection of SIP targets for school year 2018-19 and plan to complete same*
 - *This plan was discussed at the staff meeting on March 12th 2018 – imeachtaí i gcomhair seachtain na gaeilge*

This plan is reviewed annually by class groups refamiliarising themselves with plan's content

This plan is reviewed on a whole-school basis annually under SSE & SIP

Date for next whole-school review: 2019/20 – SIP targets

Feidhmeanna Teanga

Feidhmeanna Teanga: N. Shóisearacha-Rang II

<u>N. Shóisearacha</u>	<u>N. Shinséarach</u>	<u>Rang I</u>	<u>Rang II</u>
<p>Dia duit Slán Slán tamaill Slán abhaile Breithlá sona duit Nollaig shona duit go raibh maith agat oscail é tar isteach dún é tabhair dom Is maith liom Ni maith liom Ba mhaith liom Tá brón orm Tá sé go hálainn Tá Nil Tá mé tinn Seo é Tá ----- ar an ----- Tá ----- sa ----- Tá ----- agam Thit sé Tá ocras orm Tá tart orm Tá sé fuar/fliuch/te/tirim An bhfuil? An maith leat? Cá bhfuil? Cé leis é? ... Is liomsa é Más é do thoil é</p>	<p>Dia is Muire duit An bhfuil cead agam dul go dtí... Tá a fhios agam Nil a fhios agam Ar mhaith leat Ba mhaith/Nior mhaith Is fearr liom Tá áthas orm Ta tuirse orm</p>	<p>A mhúinteoir Cad is ainm duit? Cén aois thú? Cén rang ina bhfuil tú? Aris An bhfuil cead agam dul go dtí an leithreas An bhfuil cead agam mo lámha a ni Tá/nil Is breá liom Is fuath liom Ar mhaith leat Ba mhaith/Nior mhaith Gabh mo leithscéal Tá sé go hiontach Tá pian i mo bholg Inné Inniu Tá Niamh tinn</p>	<p>Tá fáilte romhat Conas atá tú? Cá bhfuil tú i do chónaí? Cá bhfuil tú ag dul ar scoil? Cad is bri le? Cad é an Ghaeilge ar? An bhuil cead agam: dul amach/ dul go dtí an oifig? Is/Ni féidir liom Tá mé gorthaithe Ar maidin Tá ----- as láthair</p>

Feidhmeanna Teanga: Rang III-Rang VI

<u>Rang III</u>	<u>Rang IV</u>	<u>Rang V</u>	<u>Rang VI</u>
<p>Maith thú Mi-ádh Litrígh ‘ _____ ’ An bhfuil cead agam: - an clár dubh a ghlanadh - an t-urlár a scuabadh - mo lón a ithe deoch a ól? Tar isteach Ni féidir liom Ba mhaith liom Nil a fhios agam Nilim cinnte Táim cinnte An maith leat...? Is/Ni maith liom Ni dhearna mise é Ceart go leor Tá síil agam Inné... Lá amháin Dé Sathairn seo caite.... Ni bheidh mé ar scoil amárach Cad atá uait? Cá bhfuil tú ag dul? Ar dtús Ansin</p>	<p>Nollaig Shona duit An féidir leat cabhrú liom? An bhfuil cead agam - an doras/fhuinneog a oscailt? - a dhúnadh dul go dtí and oifig chuna fháil Tóg go bog é! Rinne mé dearmad ar Lá breá samhraidh a bhí ann srl Tá mé ag mothú tinn Cén t-am é?</p>	<p>A Phriomhoide An féidir liom bior a chur ar mo pheann luaidhe B'fhéidir Is Cuma Tar éis tamaill Caithfidh mé Aon scéal agat?</p>	

Frása na Seachtaine don gclós

(Páiste le Páiste agus Páiste le Múinteoir)

1. Dia duit
2. Maith thú

3. An féidir liom súgradh leat?...Is féidir
4. Ar mhaith leat súgradh liom?
5. Lig dom súgradh

6. Rug mé ort
7. Mise/tusa ag dul sa tóir

8. Is mise an (captaein/cúl báire/ceannaire).
9. Is cic saor é!
10. Is cúl é!
11. Is cic pionóis é!
12. Rinne tú calaois orm

13. Cas an téad
14. Amach leat!

15. Ghortaigh mé mo...
16. Táim ag cur fola
17. Bhuail mé/sé/sí mo/a c(h)eann

18. An bhfuil cead agam dul isteach/dul go dtí an leithreas/liathróid a fháil

19. Níl sé féaráilte
20. Níl sé/sí ag imirt go cothrom

Naíonáin Shóisearacha	Naíonáin Shinsearacha	Rang I	Rang II
<p>Cas Timpeall Dia duit Maith thú</p>	<p>An féidir liom súgradh leat?...Is féidir Rug mé ort Mise/tusa ag dul sa tóir</p>	<p>Dún an dorad Oscail an fhuinneog An bhfuil cead agam?/An féidir liom? Tabhair leid dom Tá réalt tuilte agat An bhfuil ____ agat?</p>	<p>Dia duit Dia is Muire duit Slán abhaile Tá mé ag cur allais Maith thú Is maith liom bheith ag ...</p>
Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
<p>ag imirt peile ag scipeáil Ar mhaith leat súgradh liom? Is mise an (captaen/cúl báire/ceannaire). Faigh an téad/liathróid Tá _____ ag caoineadh Tig? Cas an téad Amach Cá bhfuil An bhfuil múinteoir sa chlós? Tá/Nil... Cé hé an múinteoir? Thit Ghortaigh cíl léim suas súgradh le chéile</p>	<p>Tá mé ag cur allais Tá mé ró-the Lig dom súgradh/imirt Rug mé ort Sár mhaith ag dabáil An bhfuil tú ceart go leor? Ghortaigh mé mo</p>	<p>Maith thú! Beir Bua! Tá an liathróid uaim Tabhair cic di Seol chugham í Trasna</p>	<p>An bhfuil cead agam súgradh leat? Ar mhaith leat súgradh linn? An bhfuil tú ceart go leor? Rinne tú calaois orm Cén t-am é?</p>

Fóclóir

MÉ FÉIN

Mise

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Cé hé tusa? Is mise	Cé hé sin/seo? Cé hí sin/seo? Sin/Seo é/í	Cad is ainm duit? Conas atá tú?	Cén aois thú? Cá bhfuil tú is do chónaí?	Cén rang ina bhfuil tú? Tá gruaig donn/ súile glas orm Mothúcháin Tá áthas/eagla orm	Is cailín/buachail mé. Cad is ainm dó/dí/dóibh? Cá bhfuil sé/sí ina c(h)ónaí Tá áthas an domhain orm/ air/uirthi/orthu	Inis dom mar gheall ar do mháthair, d'athair, dearthaireacha, deirfiúracha. Aimnigh An mó....?	Cad is ainm do do mhúinteoir? Cad is ainm do phríomhoide na scoile seo?

Na Bail Beatha

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
lámh, cos, súil, cluas, srón, ceann, béal, smig, fiacra	glúin, gualainn, méara, gruaig	ruitín, bolg	ordóg, muineál	mo dhroim mo (h) na heasnacha croí mo mhuineal	do shúile a s(h)úile do chuid gruaige a c(h)uid gruaige tóin uillinn méara coise scornach teanga	croiméal feasóg maol spéaclaí	catach díreach gearr

SA BHAILE

An Chlann

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Mamá, Daidí, Mamó,		Cailíní, Buachaillí, deartháir, deirfiúr, aintín,	athair, máthair, seanathair,	duine → seisear peataí	deartháireacha Is ___ an pháiste is sine/óige sa bhaile.	mar an gcéanna	tuismitheoirí

Daideo, buachaill, cailín		uncail	seanmháthair				
---------------------------------	--	--------	--------------	--	--	--	--

An Teach

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
sa bhaile, gairdín, teach, carr, doras, fuinneog,	urlár cistin; bord, cathaoir, doirteal, seomra codlata; leaba, cófra seomra suite; teilifís seomra folcra; tuaille, salach, nigh	díon, urlár, doirteal, stól tolg, leithreas, sorn, clog, uisce	seomraí thuas staighre seomraí thíos staighre	simléar díon ar an mbord cithfolcadh foltfolcadh scuab fiacla coir fístéip cuisneoir	teach dhá stór faoin tuath sa chathair bungalow istigh sa teach amuigh sa chlós ráille staighre An t-Am: a chlog - ceathrú tar éis/chun – leathuair tar éis	vardrús oigheann míchrathonnach meaisín níocháin folcadán téipthairfeadán piliúr cuilt folúsglantóir troscán áiléir miasniteoir triomadóir	ar chúl an tí os comhair an tí ar thaobh an tí seinnteoir dlúthdhioscaí teach scoite teach leathscoite teach sraithe

AN SCOIL

An Seomra Ranga

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
doras, fuinneog, cathaoir, bord, clárdubh, múinteoir, cófra, leithreas, mála scoile, bosca bruscair	glantóir, doirteal, cailc, clog, pictiúr, solas, leabharlann	mar an gcéanna	mar an gcéanna	féilire léarscáil cóipleabhar ríomhaire dialann	cruinneog seinnteoir dlúthdhioscaí Is ___ an duine is sine/óige sa rang seomra ranga clár bán (doras éalaithe)	osteilgeoir méarchlár ag canadh, scríobh, bualadh scona bord an mhúinteora solas/soilse ar	lasadh/múchta sileáil ar crochadh ar/ón radaitheoir dallóga

An Mála Scoile

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Peann luaidhe, leabhar, bosca lóin	cóipleabhar, scriosán, buidéal, rialóir criáin	ríomhaire	Bosca Peann Luaidhe	bioróir péint leabhar nótaí	leabhar staire leabhar tíreolaíochta/ matamaitice Matamaitic Gaeilge Eolaíocht, srl	Tíreolaíocht Stair Ealaín Corpoideachas	trom/éadrom leabhar saothair

Taisteal ar Scoil

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
	ag siúl, sa bhus, sa carr,	ar rothar	mar an gcéanna	Siúlaim le	mar an gcéanna	Rothaigh D'imigh Shleamhnaigh Rith Bhrostaigh Chas Soilse Tráchtá	Chas Bhuail mé le in éineacht le i m'aonar go luath déanach

BIA

Bosca Lóin

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
lón, ceapairí, banana, úll, óraiste, milseáin, seacláid, deoch, criospaí, bainne, uisce, im, cáca, uachtar reoite	líomanáid cáis, iogart, brioscaí,	ceapaire, ceapairí, barra seacláide, sú oráiste, sú úll	fíon chaora, cáca milis	torthaí súthatalún cairéad cáis liamhás	ceapaire liamháis /cáise/sicín grán rósta cnónna líreacán glóthach	ithim ólaim de ghnáth	Is fearr liom __ ná _____.

Gréithe

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
	gloine forc, scian, pláta, cupán, spunóg	fothchupán, sasar, bhabhla	cruiscín, tae phota	mar an gcéanna	mar an gcéanna	friochtán pota	foirc/sceana/ spúnóga

Béile

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
	An Bhricfeasta; calóga arbhair, leite, arán, im, subh, ubh An Dinnéar; sicin, prátaí, pónairi, cairéad, iasc,	tosta, ubh beirthe, feoil, glasraí, torthaí	ispíní, slisín bagúin, ubh friochta, cabáiste, leitís, tornapa, trata	sceallóga borgaire leite tae/caife oinniúin piorraí piotsa	pancóga liamhás cáis anraith milseog	ubh scrofa sú oráiste arán donn biachlár glóthach ciste seacláide píseanna sailéad uachtar reoite mairteoil príomhchúrsa	iógart réamhchúrsa brocailí coilís toirtín úll uachtar bialann freastalaí subh oráiste stéig bachlóga Bhruiseile glóthach

AN TEILIFÍS

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Teilifís	Teilifís, ag féachaint ar an dteilifís,	mar an gcéanna	mar an gcéanna	Is é an clár teilifís is fearr liom ná _____ clár ama teilifíse	ar siúl clár dúlra gallúnra	tuar na haimsire trath na gceisteanna cainéal	leadránach ar fheabhas clárcomhrá

	cartún, DVD, nuacht			ar a haon a chlog	clár sport		clár fáisneise stiúideo teilifíse léitheora nuachta
--	---------------------------	--	--	-------------------	------------	--	---

SIOPADÓIREACHT

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
siopadóir, airgead, siopa milseáin, (c/f bia)	siopa bia (c/f Bia) siopa eadaí (c/f eadaí) Cémhéad?	Ollmhargadh siopa spóirt	Oifig an Phoist stampa litir, siopa nuachtáin	tralaí siopa milseán siopa bréagáin siopa éadaí bácús ag siopadóireacht	sóinseáil caor soar scuaine	siopa fiseán siopa an bhúistéara siopa glasraí	bláthadóir staighre beo ciseán Céard atá uait? Ionad siopadóireachta

CAITHEAMH AIMSIRE

Caitheamh Aimsire							
N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
ag rith, ag siúl, ag léim, ag damhsa, ag snámh, ag imirt peile, ag léamh, ag scríobh, ag éisteacht, ag féachaint, ag caint	ag imirt gailf, ag iománaíocht, ag ag scipeáil, rothaíocht	ag imirt rugbaí	ag gleachtaoícht ag imirt leadóige	ag scátáil ag luascadh ag iascaireacht páirc clat iascaigh	ag imirt fichille/ mirlíní/ cispheile/ cartaí ag marcaíocht ag dreapadh	ag péinteáil ag scipeáil le téad ag tarraing pictiúr ag tiomáint ag dathú	an réiteoir an cúl báire foireann dornálaíocht snúcaraimirt saor chic ag imirt camógaíochta seomra feistis cúl cúlín

							cic pionóis ag scíáil foireann na scoile cór na scoile
--	--	--	--	--	--	--	---

Bréagáin

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
teidí, bábóg, carr, traein, liathróid, leabhar,	eitleáin, loráí ríomhaire	trumpa, róbó, drumaí, giotar, pianó	téadscipeáil, cluiche boird	mar an gcéanna	cluiche ríomhaire		printéir luascán

ÉADAÍ

Éadaí

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
geansaí, bríste, léine, gúna, bróga, stocaí, carabhat, cóta, hata, scairf, lámhainní.	éadaí scoile t-léine, sciorta, bríste snámha, culaith snámha, buataisí.	bróga reatha, clogad	bróga peile, geansaí peile, éadaí spóirt, cuaráin, riteoga	cóta dubh gúna fada	crios coróin	stocaípeile	bríste peile cóta báistí spéaclaí gréine maistir na bhfaisean

AN AIMSIR

An Aimsir

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI

<p>fuair, te, fliuch, tirim, lá gaofar, an ghrian, Tá an ghrian ag taitneamh,</p>	<p>ag cur sneachta, ag cur báistí, scáth báistí. Tá sé fliuch/tirim srl Tá an ghaoth ag séideadh tuarceatha</p>	<p>Tá sé scamallach fear sneachta liathróidí sneachta</p>	<p>Tá sé ag cur seacha/sioc ceo Tá sé ceomhar toirneach tintreach</p>	<p>leac oighir</p>	<p>Lá breá brothallach/ samhraidh/ fómhair/earraigh/ geimhridh atá (a bhí) ann</p>	<p>scamail mhóra dhubha go hard sa spear ag stealladh báistí fliuch báite</p>	<p>sa tuaisceart san iarthar san oirthear sa deisceart Lá stoirmiúil</p>
---	---	---	---	--------------------	--	---	--

ÓCÁIDÍ SPEISIÁLTA

Oíche Shamhna

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
úll, cnónna, báirínbreac, cailleach, púca puimcín milseáin	fainne, braillín, masc	báisín usice creatlach	gléasta suas ag tumadh sa bháisín aghaidh fídhil tothaí ar crochadh	an gheallach clóca dubh	tine-chnámh	gléasta mar cnámharlach	sciathán leathair ar crochadh ón tsíléal splancóga lion damháin alla ag bailiú adhmaid

An Nollaig

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
San Nioclás, crann Nollaig, stocaí Nollaig, Íosa, Muire, Iosaf, Tá San Nioclás ag teacht.	cáca Nollaig, maróg, Rudolf, réinfhia, soilse, réalta, bronnantas	litr, Daidí na Nollaig maisíúcháin	cartaí Nollaig coinnle,	soilse ildaite liathróidí ildaite cloigín aingeal	ar bharr an chrainn cuileann eidhneán drualus bronnantais faoin gcrainn	liamháis turcaí rósta prátaí rósta cáca Nollaig	maróg Bethil bachlóga Bhrúiseile Nollagshonaduit/daoibh Pléascóga Cluiche clár Brat bán sneachta Athbhliain faoi mhaise

Breithlá

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Breithlá ----- atá ann. cáca, féasta, coinnle	bronnantas	Lá breithe sona duit Tá me sé/seacht (m)bliana d'aois	cóisir carta breithe cuireadh	treoracha Cas a dheis Téigh ar aghaidh cuairteoirí	fear/bean an tí Táim __ mbliana d'aois	mar an gcéanna	Coinnle ar lasadh

Ar an bhFeirm

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
bó, capall, muc, caora, uan madra, cat	cearc, sicín, lacha, luch, éan	mar an gcéanna	mar an gcéanna	faoin tuath feirmeoir	spideog faoileán fáinnleoga lao uan banbh puisín coileán searrach stábla cró conchró	fear bréige ag tafann nóiníní sabhaircíní	ag búireach ag méileach crann cnó capall seiceamar ag cornán

Ag an Zú

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Eilifint, moncaí,	crogall, sioraf cangarú, tíogar, leon	mar an gcéanna	mar an gcéanna	/	srónbheannach féar bhán nathair rón turas	/	/

Ar an Trá

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Tá ---- ar an trá ag snámh, gaineamh, buicéad,	an fharraige	ag iascaireacht ag ithe uachtar reoite	ag léim san uisce sliogáin	bratach gloiní snámha	scáthgréine hata gréine gloinigréine	ag tumadh isteach san fharraige. ag bailiú	ina luí faoin ngrian. ag déanamh caisleán gainimh

spád, caisleáin, liathróid					bádseoil		bádóireacht grianghraf
----------------------------------	--	--	--	--	----------	--	---------------------------

Dathanna

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
dearg, glas, buí, gorm, dubh, bán,	corcra, bándearg, liath donn.	fíon	orga, airgead, ildaite	mar an gcéanna	fíonn rua (gruaig)	gorm/glas/donn (súile)	Dul Siar

Uimhreacha

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
a haon, a dó, a trí, a ceathar, a cúig	a sé, a seacht, a hocht, a naoi, a deich	mar an gcéanna	mar an gcéanna	a haondéag → fiche tríocha → céad	duine, beirt → deichniúr	beirt chairde cúigear dearthaireacha cúig bliana d'aois dhá bhliain déag d'aois	An t-Am aon chat amháin → deich gcat an chéad lá → an deichniú lá An chéad lá is fiche...srl Céad míle

Daoine

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
múinteoir, dochtúir, banaltra, sagart, fear an phoist, siopadóir, garda	mar an gcéanna	mar an gcéanna	mar an gcéanna	fear dóiteán príomhoide post	rúnaí airíoch fear iascaire	píolóta meicneoir	leictreoir tógálaí aeróstach peileadóir gruagaire fiacloir reiteoir

Rannta/Filíocht

Rannta/Filíocht: N. Shóisearacha-Rang II

Naíonáin Shóisearacha		Naíonáin Shinsearacha	
<u>Rann</u>	<u>Fréamh</u>	<u>Rann</u>	<u>Fréamh</u>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rólaí Pólaí ▪ Lámh, Lámh Eile ▪ Mise anTraein ▪ OícheShamhna ▪ 	<p>Treo Nua – Aonad 2</p> <p>Treo Nua – Aonad 2</p> <p>Treo Nua – Aonad 1</p> <p>Treo Nua – Aonad 8</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cúigear Fear ag TógáilTí ▪ Nigh Do Lámha ▪ Is MaithLiomdularScoil ▪ LáBreithe Shona Duit ▪ An FéidirLeat ▪ Ag Féachaintar an dTeifilís 	<p>Bua naCainte</p> <p>Bua naCainte</p> <p>Bua naCainte</p> <p>Bua naCainte</p> <p>Bua naCainte</p> <p>An FéidirLeat</p>
<u>Rang I</u>		<u>Rang II</u>	
<u>Rann</u>	<u>Fréamh</u>	<u>Rann</u>	<u>Fréamh</u>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oíche Shamhna - Oíche Shamhna ▪ Mé Féin – TeidíBeagÁlainn 	<p>Bua naCainte</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ An Fómhar – Duilleoga Deasa, Deasa ▪ An Scoil – Ar Scoil ▪ An tEarrach – Na hAinmhithe ▪ Oíche Shamhna – Oíche Shamhna ▪ An Nollaig – An Sneachta 	<p>Aisling</p> <p>DántaBunscoile</p> <p>DántaBunscoile</p> <p>Adrian</p> <p>DántaBunscoile</p>

Rannta/Filíocht: Rang III-Rang VI

<u>Rang III</u>		<u>Rang IV</u>	
<i><u>Rann</u></i>	<i><u>Fréamh</u></i>	<i><u>Rann</u></i>	<i><u>Fréamh</u></i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bogha Báistí 2. Mo Mhuc 3. Oíche Shamhna 4. Tinn 5. Daidí na Nollag 6. Aimsir 7. An Liathróid 8. An Feighleoir Leanaí 9. Bzzz 	Fearas na Scoile	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ar Scoil 2. Ciseán Lán 3. Oíche Shamhna 4. An Ghaoth 5. Sneachta 6. An Zú 	Fearas na Scoile
<u>Rang V</u>		<u>Rang VI</u>	
<i><u>Rann</u></i>	<i><u>Fréamh</u></i>	<i><u>Rann</u></i>	<i><u>Fréamh</u></i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. 1. An Terminator <i>le Dominic Ó Braonáin</i> 2. 2. Faigh dom Sú Oráiste <i>le Dominic Ó Braonáin</i> 3. 3. An Teach a Thóg Séan (<i>Cnuas-scéal</i>) <i>anon</i> 4. 4. Mo Teachín Beag Deas <i>le Micheál Mac Donnchadha</i> 5. 5. Laethanta na Seachtaine <i>le Dominic Ó Braonáin</i> ▪ 6. Na Séasúir <i>le Dominic Ó Braonáin</i> 	Fearas na Scoile	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duilleoga an Fhómhair ▪ Oíche Shamhna ▪ An Síol ▪ Mise Raifteirí ▪ A Mhuire na nGrás ▪ Chuala mé an Ghaoth ▪ Da mBéinn i mo Mhúinteoir ▪ An Sorcas ▪ An Teilifís ▪ An Cúpla 	<p>Gach Aon Lá 5 – lth 60</p> <p>Dánta Bunscoile 2</p> <p>Treo Nua 6</p> <p>Dánta Bunscoile 2</p> <p>Dánta Bunscoile 2</p> <p>Dánta Bunscoile 2</p> <p>Treo Nua 6</p> <p>Maith Thú 5 – Cárta 30</p> <p>Bualadh Bos 5 – lth 102</p> <p>Maith Thú 5 – Cárta 5</p>

Gaeilge – Gramadach

Gramadach: N. Shóisearacha-Rang II

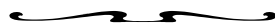
<u><i>N Shóisearacha</i></u>	<u><i>N Shínsearacha</i></u>	<u><i>Rang 1</i></u>	<u><i>Rang 11</i></u>
Tá ... agam. Níl ... agam isteach ar sa	Is maithliom Nímaithliom Ba mhaithliom Tá ... orm Níl ... orm amach faoin ag (agam). Tá ...agam	Támé go maith Nílmé go maith B'fhearrliom. Is fearrliom Níbhfearrliom. agam/agat dom/duit isteach/amach	ar an + urú ag an + urú faoin + urú sa + h mo/do/a + h/a agam, agat, aige, aici dom, duit, dó, dí liom, leat, leis, léi duine, beirt, triúir...deichniúr
<i>Verbs that the children should hear regularly and be encouraged to use so as to be familiar with them and their meaning</i>			
Cuir D'oscail Dhún Taispeáin	Nigh Tóg D'ól Ghlan Thit Bailigh	Bhris Dhúisigh Ghortaigh	

Gramadach: Rang III-Rang VI

<u>Rang 3</u>	<u>Rang 4</u>	<u>Rang 5</u>	<u>Rang 6</u>
<p>Briathar + duine + ...</p> <p>a ... a chlog</p> <p>D'fhéach ... ar</p> <p>D'éist ... le</p> <p>san + a e i o u</p> <p>inashuí/inasuí</p> <p>agam...aici</p> <p>dom....di</p> <p>liom...léi</p> <p>orm...uirthi</p> <p>uaim...uaithi</p>	<p>istigh/amuigh</p> <p>sabhaile/abhaile</p> <p>Rug + ar</p> <p>Ghlaoigh + ar</p> <p>mothúchán + ar</p> <p>ag teastail ó...</p> <p>BriathraRialta – AimsirChaite: CéadRéimniú (B. Aon Siolla) Dara Réimniú (B. DháSiolla)</p> <p style="text-align: center;">Foirmeanch Dúilteach Ceisteach</p> <p>ag comhairrudaí (m. sh.: aonbhlian)</p> <p>Caol le caol; leathan le leathan</p> <p>AdíachtShealbhach mo, do, a, ár, bhúr, a</p> <p>ForaimnRéamhfhoclach ar, le, ag, do, as, ó (iomlán: orm...oraibhsrl)</p>	<p>BriathraRialta: CéadReimniú (B. Aon Siolla) Dara Reimniú (B. DháSiolla)</p> <p>BriathraNeamhrialta Foirmneach, Diúltach, Ceisteach Ordú→Fréamh</p> <p>ForaimnRéamhfhoclach ar, le, ag, do, as, roimh, faoi , ó (iomlán)</p> <p>An + urú An + Séimhiú</p> <p>An tAinmbhriathra – ag gearradh, ag séideadh</p> <p>óscomhair, faoin, istigh, sa, srl.</p>	<p>Briathra – Ceisteannaagusfreagraí (m. sh: Cé a bhris...Bhris)</p> <p>CaintIndíreach</p> <p>Thug + do/don An/Is/Ba m(h)aith + le Cuir/mothúcháin + ar Thosaigh + ag Thóg/ag teastáil+ ó Thit/Bhain + de</p> <p>ForaimnRéamhfhoclach roimh, faoi , ó (iomlán) réamhfhocail + an + urú</p> <p>Uatha→iolra</p> <p>suas, thuas, anuas síos, thíos, aníos</p> <p>Cénfáth... mar</p> <p>contrárachtaí Abairt – Briathar + duine + áit + am</p> <p>den, thar an, in éineacht, tríd</p>

Gaeilge – Ceisteanna

<u><i>N Shóisearach</i></u>	<u><i>N Shínsearach</i></u>	<u><i>Rang 1</i></u>	<u><i>Rang 11</i></u>
Cétusa? Cé leis é? Conasatátú? Céatáann? Anbhfuil? Cábhfuil?	An maithleat? An féidirleat?	Cad is ainmduit? Anbhfuilceadagamdul go dtí an ...? Céardatácearrleat? Cad is fearrleat? Cénaoistú? Cén rang inabhfuiltú? Armhaithleat?	Cábhfuiltú do chónaí? Anraibh? Anbhfuil ... ort? Cémhéad? Cad atáuit?
<u><i>Rang 3</i></u>	<u><i>Rang 4</i></u>	<u><i>Rang 5</i></u>	<u><i>Rang 6</i></u>
Anbhfuil ... tinn? Cábhfuiltú ag dul? Céardatá á dhéanamhagat? Cé? Cá? Cár? Cad? Céard? Cénfáth? Anndeachaigh? Anndearna?	Cad a tharla? Cathain? Anbhfaca? Cén t-am?	Conas? Cénchaoi? Cén? An módh? Cábhfiosduit? Meastú?	DulSiar

Gaeilge – Lipéid

Lipéid			
Náionáin Shóisearacha	fuinneog bord doras cathaoir	an fhuinneog an bord an doras an chathaoir	ar an bhfuinneog ar an mbord ar an doras ar an gcathaoir
Náionáin Shinsearachacha	fuinneog doras talamh bord seilf clár bán cófra	an fhuinneog an doras an talamh an bord an seilf an clár bán an cófra	ar & ag an bhfuinneog ag an doras ar an talamh ar an mbord ar an tseilf ar an gclár bán sa chófra
Rang I	fuinneog bord doras cathaoir cófra	an fhuinneog an bord an doras an chathaoir an cófra	ar an mbord ar an gcófra ag an doras ar an bhfuinneog ar an gcathaoir
Rang II	fuinneog bord doras bosca bruscair ríomhaire cófra doirteal cathaoir	an fhuinneog an bord an doras an bosca bruscair an ríomhaire an cófra an doirteal an chathaoir	ar an bhfuinneog faoin mbord in aice leis an doras sa bhosca bruscair in aice leis an ríomhaire sa chófra / ag an gcófra in aice leis an doirteal ar an gcathaoir
Rang III	doras fuinneog bord cófra leabharlann clár bán clár dubh cótaí	an doras an fhuinneog an bord an cófra an leabharlann an clár bán an clár dubh na cótaí	ag an doras ar an bhfuinneog ar an mbord sa chófra / ag an gcófra ag an leabharlann ag an gclár bán ag an gclár dubh in aice leis na cótaí
Rang VI	fuinneog bord doras cathaoir balla	an fhuinneog an bord an doras an chathaoir an balla	ar an bhfuinneog ar an mbord / faoin mbord oscail/dún an doras ar an gcathaoir ar an mballa

Rang V	fuinneog bord clár dubh doras cófra seomra	an fhuinneog an bord an clár dubh an doras an cófra an seomra	ar an bhfuinneog / faoin bhfuinneog ar an mbord / os cionn an bhoird Tá an doras dúnta. Tá cnag ag an doras sa chófra / ar an gcófra barr / bun an tseomra
Rang VI	fuinneog sliabh teilifís	an fhuinneog an sliabh an teilifís	ar an bhfuinneog ag bun sléibhe ar an teilifís